

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ МИСЛИВСТВА

Морозов М.І., гр. 205-22м-01

Науковий курівник – канд. с.-г. наук, ст. викладач **Ю.М. Бородин**
Державний біотехнологічний університет

В сучасному світі полювання - добування диких звірів і птахів, що перебувають у стані природної волі в межах мисливських угідь з метою задоволення матеріальних, рекреаційних, та інших потреб людей. Полювання найдавніше заняття людини, її виникнення пов'язане з появою первісної людини. Полювання давало людині їжу, одяг, допомагала оборонятися від хижаків. У цей період полювання мало переважно колективний характер.

В первісному суспільстві метою полювання, крім отримання (м'яса, жиру, хутра, шкіри, кістки, рогів, пуху, пір'їв та інших продуктів, могли бути обряди або ритуал. Мисливці спільно добували найбільш великих тварин - слонів, мамонтів, бізонів; одним з основних способів полювання був загін звірів до обривів або ям. Знарядям полювання на початку був камінь, пізніше - кам'яна сокира, спис, дротик. З винаходом лука полювання придбало якісно нові риси, мисливці стали використовувати також рогатини, ловчі ями, самолови, і інші пристосування, приручили собаку. В міру розвитку торгівлі та обміну, полювання перетворилося на промисел і одночасно стало розвагою знаті.

Сучасне полювання розглядається не тільки як промисел диких тварин, але і як галузь народного господарства (мисливське господарство), що передбачає здійснення спеціальних заходів з охорони, відтворення та раціонального використання мисливських ресурсів. По цілям і завданням розрізняють промислове, спортивне (любительське) і наукове полювання.

Промислове полювання є основою мисливського господарства, його мета - отримання товарної продукції (м'ясо, шкіра, хутро, пух, перо та інші). Спортивне полювання, переважає в Україні, на ряду з добуванням дичини, є видом відпочинку, розвиває у мисливця окомір, сміливість, витривалість, вміння орієнтуватися по карті на місцевості, розрізняти сліди та інші навички. На території України спортивне (аматорське) полювання в основному ведеться в громадських мисливських організаціях яке проводиться навесні (березень-квітень) на качок (самців), гусей, вальдшнепів, глухарів і тетеревів. Питаннями наукового полювання і в цілому мисливського господарства займаються наукові працівники, мисливці та мисливствознавці, вивчають промислову фауну, міграцію звірів і птахів, їх хвороби, стан популяції, мисливську і заповідну справу.

Полювання буває активне - з рушницею та мисливськими собаками і пасивне - з капканами, самоловами та іншими пристосуваннями. В Україні, географічне положення і кліматичні умови зумовлюють різноманітність

мисливських угідь, фауна представлена 30 видами мисливсько-промислових звірів і 90 видами птахів. Серед них - кабан, лось, олень, вовк, заєць - русак, лисиця, тхір, ондатра, різні види качок і куликів, глухар, тетерук, сіра куріпка. Під впливом антропогенних та природних чинників чисельність звірів і птахів, їх видовий склад змінюється, погіршуються умови проживання.

Раціональне використання мисливських ресурсів, охорони і відтворення здійснюють дичерозведення, акліматизацію і реакліматизацію диких звірів, регулюють чисельність окремих видів звірів і птахів, які особливо завдають шкоду мисливському господарству; створюють заповідники, заказники, національні природні парки, виділяють курортні та рекреаційні зони, зокрема навколо великих міст, де полювання заборонене. В Україні щорічно встановлюють норми, строки, способи полювання, а також кількість дозволених до відстрілу диких звірів. Видобуток окремих видів допускається за спеціальними дозволами - ліцензіями. Правом полювання в Україні володіють члени добровільних громадських організацій (Українське товариство мисливців та рибалок. За полювання без дозволу (браконьєрство) мисливець притягується до відповідальності (штрафу, конфіскації знаряддя полювання, позбавлення волі). Мисливське господарство - галузь народного господарства, завданням якого є охорона, відтворення та раціональне використання державного мисливського фонду. За мисливськими господарствами закріплені мисливські угіддя виключним правом на експлуатацію наявних у цих мисливських угіддях ресурсів. Мисливське господарство зобов'язане сприяти збереженню та примноженню мисливської фауни, регулювати норми, правила і терміни полювання в межах відведеної території, підвищувати продуктивність мисливських угідь. Контроль за діяльністю мисливських господарств України здійснює: Агентство лісових ресурсів України, Головне управління мисливського господарства.

Мисливські господарства поділяють на лісомисливські та спортивні.

Лісомисливські господарства в комплексі ведуть лісове і мисливське господарство; в їх штат введені мисливствознавці, старші егеря та егері.

Спортивні мисливські господарства забезпечують умови для спортивного полювання та рибальства, охорони і відтворення мисливських ресурсів, виробництва товарної мисливської продукції, а також проведення різних біотехнічних заходів. В мисливських господарствах виділяють відтворювальні ділянки (свого роду заказники), де в період мисливського сезону полювання заборонене і гарантоване збереження певного поголів'я дичини. В одному мисливському господарстві може бути де кілька таких ділянок. Мисливські господарства проводять облік диких тварин, організовують вилов, перевезення і розселення їх для відновлення в різних регіонах України, на спеціальних фермах і в розплідниках здійснюють дичерозведення.